

شناخت و ارزیابی وضعیت تالاب‌های واقع در ناحیه جنوبی دریاچه ارومیه

مدیر فنی طرح: سمیه سیما (پژوهشگر پسادکتری، مرکز RSRC)

کارشناس فنی طرح: سهیلا یونس زاده جلیلی (کارشناس ارشد محیط زیست و رصد زمین، مرکز RSRC)

شماره گزارش: ۱۳۹۳/۰۵-TR-۰۵-F-۷

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۰۵/۰۱

تعداد صفحه: ۳۰

چکیده

ویژگی‌های منحصر به فرد دریاچه‌ی ارومیه سبب شده تا این دریاچه با تمامی جزایر آن در سال ۱۳۵۴ به عنوان یکی از تالاب‌های بین‌المللی در کنوانسیون رامسر ثبت و از طرف مؤسسه‌ی بین‌المللی تالاب‌ها به عنوان یکی از مهم‌ترین زیست‌گاه‌های پرندگان انتخاب شود. در سال‌های اخیر و به واسطه خشک شدن دریاچه ارومیه، ثبات اکولوژیکی تالاب‌های اقماری آن نیز با چالش مواجه شده و حل مشکلات فوق در گرو داشتن اطلاعات کافی از وضعیت گذشته و فعلی تالاب‌ها و برنامه‌ریزی در جهت بهبود شرایط اکولوژیکی آن‌ها در آینده است. متأسفانه اطلاعات موجود از تالاب‌های اقماری دریاچه ارومیه کافی نبوده و دارای دقت و انسجام خوبی نیست. لذا گزارش حاضر به بررسی کتابخانه‌ای در این زمینه پرداخته است.

هدف از این مطالعه گردآوری و جمع‌بندی منابع اطلاعاتی موجود در مورد خصوصیات شش تالاب اقماری مهم حاشیه دریاچه ارومیه که در طرح کلی انتقال آب به جزایر و تالاب‌های حاشیه دریاچه ارومیه از سد حسنلو و بازگشایی مسیر آبراهه‌های ورودی به تالاب‌های جنوبی حوزه مدنظر قرار گرفته، می‌باشد. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که از بین تالاب‌های مورد مطالعه ۱۵۵۹ هکتار تالاب فصلی و ۳۳۲۹ هکتار تالاب دائمی وجود دارد که در استان آذربایجان غربی و یک تالاب بانام تالاب قوری گل با مساحت سایت ۱۲۰ هکتار در استان آذربایجان شرقی واقع شده‌اند. همچنین این بررسی‌ها نشان می‌دهد که اطلاعات تارنمای کنوانسیون رامسر به‌عنوان مهم‌ترین مرجع تالاب‌های کشور به‌روز نبوده و آخرین تاریخ به‌روزرسانی آن در مورد تالاب‌های حوزه ارومیه مربوط به سال ۱۹۹۷ می‌باشد. سازمان حفاظت محیط زیست نیز سامانه‌ای تحت عنوان بانک اطلاعات تالاب‌های کشور در تارنمای سازمان راه‌اندازی کرده که اطلاعات این بخش نیز ناکافی بوده و اغلب از سایت رامسر جمع‌آوری شده است. در کنار مسائل مذکور، اعداد گزارش شده برای مساحت تالاب‌ها در گزارش‌ها و مقالات مختلف، با عناوین و مقادیر متفاوتی ذکر شده و قابل صحت‌سنجی نیست. لذا پیشنهاد می‌شود استفاده از فناوری سنجش از دور در تکمیل و تصحیح منابع اطلاعاتی موجود و به‌منظور تعیین نیاز زیست‌محیطی و امکان‌سنجی بهره‌گیری از تالاب‌های اقماری دریاچه به‌عنوان مخزن ذخیره آب برای احیای دریاچه، مدنظر قرار گیرد.

کلیدواژه‌ها: تالاب، تالاب‌های اقماری دریاچه ارومیه، سایت رامسر، حوزه ارومیه